

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 16 mars 2010

Mål nr

T 3252-08

KLAGANDE

Bike Center i Sundsvall AB:s konkursbo, 556583-3794

c/o Advokatfirman Berggren & Stoltz KB

Box 260

851 04 Sundsvall

Ombud: Advokat RS

MOTPART

Honda MC Svenska AB, 556022-1565

Box 10173

434 22 Kungsbacka

Ombud: Advokat SB

SAKEN

Återvinning i konkurs

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten för Västra Sveriges dom 2008-06-19 i mål T 1075-08

DOMSLUT

Med ändring av hovrättens dom i själva saken fastställer Högsta domstolen tingsrättens domslut, dock att räntan enligt 5 § räntelagen ska utgå till och med dagen för Högsta domstolens dom och enligt 6 § räntelagen för tiden därefter tills betalning sker.

Med ändring av hovrättens dom även beträffande rättegångskostnaderna befriar Högsta domstolen Bike Center i Sundsvall AB:s konkursbo från skyldigheten att utge ersättning till Honda MC Svenska AB för rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten, och förpliktar Honda MC Svenska AB att ersätta konkursboet för rättegångskostnader vid tingsrätten med 273 252 kr, varav 190 000 kr i ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 13 december 2007 tills betalning sker, och i hovrätten med 79 162 kr, varav 45 000 kr i ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 19 juni 2008 tills betalning sker.

Honda MC Svenska AB ska ersätta Bike Center i Sundsvall AB:s konkursbo för rättegångskostnader i Högsta domstolen med 25 000 kr i ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens dom tills betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Bike Center i Sundsvall AB:s konkursbo har yrkat att Högsta domstolen med ändring av hovrättens dom bifaller konkursboets talan, befriar

konkursboet från skyldigheten att ersätta Honda MC Svenska AB:s rättegångskostnader vid tingsrätten och i hovrätten samt förpliktar Honda MC Svenska AB att ersätta konkursboet för rättegångskostnader i dessa instanser med där yrkade belopp.

Honda MC Svenska AB har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader hos Högsta domstolen.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i målet med den begränsningen att hovrättens bevisvärdering ska stå fast.

DOMSKÄL

1. Förhållandet mellan Honda och Bike Center som dess återförsäljare reglerades intill den 23 juni 2003 av ett kommissionsavtal. Den dagen ingicks ett "specialavtal" i enlighet med vilket Bike Center från Honda förvärvade ett antal individualiserade motorcyklar på kredit. Avtalet innehöll bl.a. att motorcyklarna skulle betalas inom två dagar efter försäljning till konsument. Avtalet innehöll inget återtagandeförbehåll (jfr 54 § fjärde stycket köplagen, 1990:931, och NJA 1932 s. 292).

2. Hovrätten har funnit det styrkt i målet att specialavtalet hävts före den 6 augusti 2003 på grund av att Bike Center inte erlagt betalning för några försålda motorcyklar och att parterna vid samma tidpunkt var ense om att de resterande motorcyklarna åter skulle säljas av Bike Center i kommission för Honda och därför skulle kvarbli i Bike Centers besittning. Hovrätten har vidare funnit det styrkt att Honda registrerades hos Vägverket som ägare till

de aktuella motorcyklarna den 6 augusti 2003, och att Honda dessförinnan fått besittningen till motorcyklarnas registreringsbevis och registreringsskyltar.

3. Av utredningen i målet framgår att Honda hämtade samtliga osålda motorcyklar dagarna innan Bike Center försattes i konkurs den 11 november 2003. Vid tidpunkten för konkursbeslutet hade Honda således en sakrättsligt skyddad rätt till de återtagna motorcyklarna.

4. Frågan i målet är om den transaktion varigenom Honda återförvärvade motorcyklarna kan återvinnas enligt 4 kap. 10 § konkurslagen.

5. Hondas förvärv av motorcyklarna skedde genom att Honda hävde specialavtalet och tillställde Bike Center kreditfakturor avseende de motorcyklar som omfattades av hävningen. Hävningen av avtalet betingades av att Bike Center underlätit att betala tidigare förfallna skulder enligt specialavtalet. Transaktionen innebar att Bike Center betalade sin skuld till Honda med motorcyklarna och är därmed att anse som en betalning med osedvanliga betalningsmedel (jfr Lennander, Återvinning i konkurs, 3 uppl. 2004, s. 200).

6. Frågan blir då om denna betalning har skett inom återvinningsfristen. Härvid gäller att betalningen, såvitt avser fristberäkningen, får anses ha skett när borgenären fick en sakrättsligt skyddad rätt till de erhållna medlen, dvs. i förevarande fall till motorcyklarna (jfr Lennander, a.a. s. 199). Av avgörande betydelse är därför när Hondas förvärv av motorcyklarna blev sakrättsligt skyddat.

7. Ostridigt har efter hävningen ingen tradition ägt rum förrän motorcyklarna avhämtades dagarna innan Bike Center försattes i konkurs. Någon registrering har inte skett i enlighet med lagen (1845:50 s. 1) om handel med lösören, som köparen låter i säljarens vård kvarbliva (jfr NJA 1932 s. 755). För att en transaktion med lösören skall få sakrättsligt skydd har i praxis stundom, i syfte att möjliggöra kommersiellt skyddsvärda transaktioner, medgetts att andra åtgärder vidtas som får som verkan att överlåtaren effektivt avskärs från förfogandemöjligheter med avseende på egendomen (se t.ex. NJA 2007 s. 413 och 2008 s. 684). Syftet med överenskommelsen att motorcyklarna åter skulle säljas i kommission, i kombination med den samtidigt genomförda hävningen, måste anses ha varit att skapa en separationsrätt för Honda. Det finns i den situationen inte anledning att inte upprätthålla kravet på tradition eller registrering och kungörande enligt lösöreköplagen, oaktat att Bike Center har varit beroende av Hondas medverkan för att kunna sälja motorcyklarna. Registreringen hos Vägverket och omhändertagandet av registreringsskyltar och registreringsbevis kan följaktligen inte tillmätas någon betydelse i sammanhanget. Något sakrättsligt skydd för Hondas förvärv har alltså inte uppkommit innan motorcyklarna avhämtades. Att kommissionsavtalet innebar en återgång till vad som gällde mellan parterna innan specialavtalet ingicks förändrar inte den bedömningen.

8. Eftersom Hondas förvärv sålunda inte erhållit sakrättsligt skydd förrän motorcyklarna återtog dagarna före konkursbeslutet, dvs. senare än tre månader före fristdagen i Bike Centers konkurs, ska betalningen återvinnas enligt 4 kap. 10 § konkurslagen.

9. På grund av det anförda, och då vad Honda i övrigt anført inte föranleder annan bedömning, ska konkursboets överklagande vinna bifall.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Gertrud Lennander, Leif Thorsson (referent), Kerstin Calissendorff, Per Virdesten och Lena Moore
Föredragande revisionssekreterare: Ulf Melchior